

„Děláš to, soudružko, pro stranu,“ říkali, když jsem po nich sklízela hrnky od kávy nebo po pohoštění.

Ve všední dny u nás bývala pánská společnost; manželky měly jiné starosti. Dalo by se to říct i tak, že zatím co se muži rvli s reakcí o kormidlo, ženy vylévaly vodu z lodi. Ještě zdaleka se nepotápěla, ale kvůli poukázkám, potravinovým lístkům a šmelině dala starosti.

I nás zvali muži ke kormidlu. Výzvam hesel a plakátů podléhaly i ty, které nemusely. Pro iluzi samostatnosti, účasti, osvobození, kolektivní výchovy...

Za prosklenými dveřmi se soudruzi přeli, dohadovali, souhlasili. Někteří v oblecích, jiní ve štrukturovaných kalhotách. Odboráři, prozatímní správci, ředitelé, dělníci a nevím, kdo ještě... Ne, vím: tajemník ONV Váňa. Zvláštní člověk. Bylo v něm cosi nesourodého. Už jen ten motýlek a tvídové pumpky! Choval se jako anglický gentleman.

„Jste neobyčejně půvabná,“ říkal a líbal mi ruku.

Za dveřmi byl ovšem prudký revolucionář.

Víc mě na něm znepokojovala jiná věc: dokonalá znalost našeho bytu.

„Nebyl ten kuřácký stolek hned vedle gauče?“ ptal se při první návštěvě.

„Přetahala jsem všechen nábytek, necítla bych se tu jako ve svém. Ale jak to víte?“

„Byl jsem v Rudé gardě. Člověk ledacos při prolézání esesáckých domů viděl.“

Tak Rudá garda. Ale i tak musel mít sakra dobrou paměť, když si pamatoval takový detail.

„Aby člověk mohl dobře pracovat, musí se umět uvolnit,“ říkali soudruzi a přicházeli v sobotu večer s manžel-

kami. Nebyly to ženy typu Picivové nebo Kovandové. Byly udržovatelkami vytížených mužů. Utěšitelkami. Často s reprezentační funkcí.

I Rudolf říkal: „Vezmi si šaty s dekoltem a najlonky.“ Rád se chlubil.

V takové večery natahoval červený gramofon. Hrál se Jára Pospíšil, můj milovaný lyrický tenor, polky, valčíky. Taký Dvorský, sestry Allanovy...

(Jednou v záchvatu protifašistického vzteku rozdupal Rudolf většinu gramodesek, které zůstaly v domě. Kolik za ně mohlo být nových – za každou koupenou se musela odevzdat jedna obehnaná.)

Představuji si náš obýván. Koberec je srolován, stůl odstrkán ke zdi. Pětiramenný lustr svítí naplno. Muži pokuřují, ženy si pobrukují, baví se.

Přináším pohoštění: párky, uzené, sekanou... Něco sladkého ke kávě. Pije se moravské a mělnické, často přinesené soudruhy.

Pak pluji v rytmu foxtrotu. Rudolf se na mě dívá s uspokojením. Ne, ještě nežárlí.

*„Když u některé z žen
zřím oči tmavohnědé,
tak se mi nepovede,
abych šel spát...“*

šeptá mi spolu s Oldřichem Novým soudruh Váňa.

Výměna desky.

„Ale ne, ale ne, ty už mě ráda nemáš...“

Měkké i mozolnaté ruce, zpocené i chladné, vyzývavé a obdivné pohledy. Pokoj a celý svět se točí kolem mě. Správným směrem; jen trochu rychle...